Влада—Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 45 ◆ Середа, 6 березня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.



*Хто тут кому ким доводиться?
І хто тут за кого старший?
І хто на кого схожий?
Вони вам цього не скажуть.
Вони просто сміються.
Бо у творчості часто трапляється так, як в отій небилиці: коли ми з дідом народились, то батька ще на світі не було.
Спробуй тут здогадайся — хто схожий на кого.
Правда, друзі з шахти Заперевальної («Донецьквугілля»), де Олексій Іванович Сковородка працює гірничим майстром, вважають, що його персонажі часто схожі на них.
Але — не ображаються. Бо на майстра гріх ображатися — чи то гірничий, чи будь-який інший Майстер.*

Фото Анатолія **АФАНАСЬЄВА.**

ПРОДОВЖУЮТЬ наполягати на виконанні своїх вимог підвищити заробітну плату в 2—2,5 раза і впорядкувати пенсійне законодавство гірники ряду трудових колективів Донбасу.

У виробничих об'єднаннях «Красноармійськвугілля» і «Первомайськвугілля» в основному не вийшли на роботу представники підземних професій.

ПЕРВИННІ профспілкові організації вугільної галузі України об'єдналися в республіканську профспілку працівників вугільної промисловості. Вона покликана виражати і захищати соціальні, економічні та професійні інтереси трудящих.

СІЯТИ ЗЕРНА ЗЛАГОДИ

ПАРЛАМЕНТАРІЇ РЕСПУБЛІКИ У ЛЬВОВІ

Щодо політики у західних регіонах України багато сказано і написано такого, що викликає тривогу. Однак зрушення на консолідацію політичних сил, зокрема, у Львові сталися останнім часом великі. Це підтвердив і візит парламентаріїв на чолі з Головою Верховної Ради УРСР Л. Кравчуком до Львова.

На зустрічі з депутатами Львівської обласної Ради Л. Кравчук закликав депутатів припинити будь-яку «війну» з представниками Компартії. Глава українського парламенту пояснив свій заклик дуже просто: якщо влада хоче бути авторитетною, їй не до лиця боротьба з будь-якою партією чи угрупованням людей, якщо, звичайно, вони не сповідують антиконституційні ідеї. Як тільки влада, підкреслив Леонід Кравчук, до когось виявляє прихильність чи ставиться вороже, вона тут же втрачає свою високість і об'єктивність, стає зброєю в чиїхось руках. Більше того, цей шлях веде до конфронтації, яка сьогодні аж ніяк не сумісна з ідеями перебудови суверенної України.

Потім відбулася зустріч на одному з підприємств концерну «Електрон», генеральний директор якого В. Рибінок привітав делегацію від імені трудового колективу. Голова Верховної Ради дав високу оцінку його роботі.

— Тут люди поважають свою працю і ставляться до неї з високою відповідальністю, не розгубили оптимізм, трудяться так, аби не було соромно... Ось звідси й висока якість продукції об'єднання, його авторитет.

Нам сьогодні передусім потрібний добрий лад, прагнення вийти із складної смуги життя без різких протиставлень і, тим більше, без кровопролиття. Народ може тільки тоді здобути свою волю і незалежність, коли робитиме все не за рахунок інтересів інших людей чи націй. Треба навчитися реально мислити і давати реальну оцінку подіям і явищам. І максимально виявити терпимість до поглядів і переконань одне одного.

Високі ідеї суверенітету, підкреслив Л. Кравчук, увійшли у свідомість кожної людини і нас на цьому шляху не зупинити. Водночас треба жити так, щоб не відмежовуватися від інших народів.

Пізніше, розмовляючи з робітниками об'єднання, ми переконалися у підтримці робітниками думки, висловленої Л. Кравчуком, що годі нам плакатися на свою долю, пора будувати свій новий дім упевнено й наполегливо, а головне, шукати шляхи порозуміння, не сіяти зерна відчуження і нетерпимості.

Зустрічі політиків, керівників держави із творчою інтелігенцією, які завжди були найчутливішим барометром суспільних настроїв, стали прикметою нового мислення. Здавалось би і ця бесіда Голови Верховної Ради України Л. Кравчука з представниками творчих спілок і науковцями, що відбулася у Львівському політехнічному інституті, була традиційною. Однак у ній — свій глибинний підтекст. У президії сиділи керівники місцевих органів влади — представники творчої інтелігенції, які свого часу були покарані системою за ті ж самі думки, якими зараз діляться невимушено, вільно. Втім, порівняння, мабуть, некоректне, бо від застійних порядків суспільство відмежувалося і морально, і законодавчо. Та, навіть у часи зовсім недавні, коли на політичній арені уже були нинішні дійові особи, неможливим було порозуміння двох таких різних людей — професіонального компартійного ідеолога і професіонального вільнодумця. Логічним продовженням бесіди у Львівському політехнічному став телевізійний діалог Голови Верховної Ради України Л. Кравчука і Голови Львівської обласної Ради народних депутатів В. Чорновола, які обмінювалися думками і відповідали на запитання телеглядачів.

Співрозмовники не обходили гострі кути, хоча ведучий телепрограми застерігав їх від «продовження дуелі». Дуелі навіть не передбачалося. Говорю про все так докладно не для того, щоб відзначити взаємну толерантність. Зрештою, вона має бути нормальною для представників влади. Радує те, що нарешті інтереси народу, держави поціновуються вище, ніж політичні. Спільна мета — суверенітет України — спонукає до пошуку спільних шляхів і форм взаємодії.

Контрапунктом львівських зустрічей стало міркування Голови Верховної Ради України про те, що влада у Галичині законна, вона обрана народом, і взяла на себе великі й відповідальні завдання. З цим треба рахуватися.

Здавалось би про законні повноваження влади через рік після її обрання і говорити не варто, однак не на порожньому місці народилося уявлення частини жителів східних регіонів республіки про те, що владу у Галичині «захопили деструктивні сили», що вона «зеківська». Якби подібні балачки точилися тільки на базарах чи у чергах за дефіцитами, можна було б не зважати на них. Та в прес-центрі обласної Ради накопичився цікавий матеріал. Із східних областей сюди надсилають листівки, виготовлені у друкарнях, за цілком конкретними замовленнями. Щодо ситуації на Львівщині у листівках є такі фрази, як «отечество в опасности», «проливается кровь» тощо. Телеглядачі, що зателефонували до телестудії, поцікавилися, чи не страшно було Леоніду Макаровичу їхати у «бандерівський» Львів?

Леонід Макарович добре знає трагедію цього краю, бо й сам виріс на Ровенщині. Він відзначив інтелігентність галичан, які не допустили кровопролиття, зауважив, що не можна судити про увесь регіон по якійсь групі людей (від ультралівих угруповань обласна Рада офіційно відмежувалася). Хочеться вірити, що образ галицького ворога, «націоналістичного охвістя» стане анахронізмом, якщо весь депутатський корпус республіки розділить переконаність Леоніда Макаровича у тім, що галичани болісно сприймають тиск, бо відчували його при різних владах.

Тут треба аргументовано доводити свою правоту, — відзначив Голова Верховної Ради і продемонстрував цю тезу власним прикладом. Терпеливо роз'яснював, зокрема те, що влада сильна тоді, коли вона уміє захистити меншість і обмежити у правах більшість, коли вона не опускається до рівня боротьби з партіями. Меншістю в обласній Раді стали депутати-комуністи. Але ж і Верховній Раді можна зробити закид. Чи ж захищена там меншість? Відповідаючи на це запитання, Леонід Макарович відзначив, що невдовзі у регламенті будуть передбачені захисні варіанти.

Цілий ряд запитань, адресованих Голові Верховної Ради, стосувалися мовних проблем. Леонід Макарович відзначив, що не може повірити, ніби на Львівщині переслідують росіян за мову, що тільки рішення влади, а не побутові висловлювання дають підстави для суджень про мовну ситуацію. Було сказано також, що українська, російська, білоруська мови настільки схожі, що їх можна опанувати за півроку, якщо поважати народ, серед якого живеш. Проект закону про освіту передбачає україномовний режим в усіх вузах України, зокрема і в тих, що підпорядковані союзним відомствам.

Розмова оберталася довкола головної проблеми дня: Союзного договору і суверенітету України. Кожна із «сторін» відстоювала свою точку зору. Позиція Верховної Ради відома. Леонід Макарович лише підкреслив, що політики мають ставити перед собою реальні завдання і не робити сьогодні того, що можна і треба зробити завтра. Представники місцевої влади й інтелігенції говорили, що Україна має стати незалежною державою, яка самостійно вирішуватиме усі питання внутрішнього і зовнішнього життя. Самостійна держава — не значить ізольована. Україна збереже усі потрібні і корисні для неї зв'язки.

Говорячи про поступовість розвитку України, Голова Верховної Ради Л. Кравчук не без гіркоти відзначив, що нині Україну не знають у світі, дарма що вона член ООН. У Швейцарії посол однієї великої держави поцікавився у розмові з Л. Кравчуком, чи є на Україні такий світоч культури як С. Пушкін. Почувши про Шевченка, запитав, чи він ще живий. Ще один не менш поважний політичний діяч тричі здивовано перепитував, чи справді на Україні проживає 52 мільйони чоловік?

Коментарі, мабуть, зайві. Україну знатимуть і шануватимуть у світі тоді, коли вона навчиться шанувати сама себе, коли стане стабільною і правовою державою, не ділитиме себе на східний і західний регіони, дасть раду міжконфесійним конфліктам, не допустить кровопролиття. Для цієї мети вже багато зроблено, багато що належить зробити. І передусім позбутися «образу ворога» — незалежно від його забарвлення й ідеологічних позицій. Леонід Кравчук вважає за необхідне, щоб якомога більше депутатів Верховної Ради побували в Галичині і тоді розвіється так званий «західний синдром».

Програма вчорашнього дня була вельми насиченою. Голова і члени Президії Верховної Ради ознайомилися із фермерськими і кооперативними господарствами Львівщини, відповіли на запитання журналістів під час прес-конференції. Увечері делегація Верховної Ради України відбула літаком до Києва.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
кореспонденти «Голосу України».
Львів.

КРОК НАЗАД?

Точка зору

Вінницька область. Був дуже здивований, прочитавши у вашій газеті публікацію Анатолія Савченка «Референдуму — так» за 16 лютого цього року. Чому така надмірна категоричність? Звідки менторський тон? Він зовсім не личить республіканській пресі. Нехай секретар ЦК із подібними матеріалами на сторінках «Радянської України» чи «Правды Украины» виступає.

Союзу непорушного вже давно немає. Він і раніше тримався на сваволі і силі Центру. А тепер звідти ж, із Москви, нам пробують нав'язати новий диктат — референдум.

Тільки, ради Бога, не подумайте, що я взагалі відкидаю ідею Союзу. Я навіть за європейський союз. Особливо мені імпонує позиція Юхновського.

Ратую також за те, щоб усі республіки були суверенними. Центр, як такий, повинен бути взагалі ліквідований, розпоряджатися своїми матеріальними ресурсами мають самі республіки.

Спитаєте, а як же космос, стратегічна оборона, екологічні програми? Вони мають бути у союзному підпорядкуванні на паритетних умовах.

Микола САМБЕРСЬКИЙ.

ПІДТРИМУЮ!

Вважаю, що Союз необхідний на основі суверенних республік. Кожна республіка має право вступати або виходити із цього Союзу. Разом з тим має залишитися і союзний уряд, у якому були б представники кожної із незалежних республік. За принципом Європейського парламенту потрібно і союзний будувати, куди б також входили представники республік. Армія національна, не більше 200—300 тисяч, для необхідних оборонних цілей.

Анатолій ЗАГРІЧЧУК.
с. Браїлів
Вінницької області.

ГОЛОС УКРАЇНИ
Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Засновник — Верховна Рада Української РСР.

Адреса редакції: УРСР, 252047 Київ-47, вул. Нестерова, 4

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Думки авторів публікацій у «Голосі України» не завжди збігаються з точкою зору редакції.

Індекс 60955.
Тираж 166.300.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок — на 8 сторінках, середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

ДЕКЛАРАЦІЯ
ПРО ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ

ПРИЙНЯТА ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНСЬКОЇ РСР 16 ЛИПНЯ 1990 РОКУ

Верховна Рада Української РСР,

виражаючи волю народу України,

прагнучи створити демократичне суспільство,

виходячи з потреб всебічного забезпечення прав і свобод людини,

шануючи національні права всіх народів,

дбаючи про повноцінний політичний, економічний, соціальний і духовний розвиток народу України,

визнаючи необхідність побудови правової держави,

маючи на меті утвердити суверенітет і самоврядування народу України,

ПРОГОЛОШУЄ

державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

I. САМОВИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Українська РСР як суверенна національна держава розвивається в існуючих кордонах на основі здійснення українською нацією свого невід'ємного права на самовизначення.

Українська РСР здійснює захист і охорону національної державності українського народу.

Будь-які насильницькі дії проти національної державності України з боку політичних партій, громадських організацій, інших угруповань чи окремих осіб переслідуються за законом.

II. НАРОДОВЛАДДЯ

Громадяни Республіки всіх національностей становлять народ України.

Народ України є єдиним джерелом державної влади в Республіці.

Повновладдя народу України реалізується на основі Конституції Республіки як безпосередньо, так і через народних депутатів, обраних до Верховної і місцевих Рад Української РСР.

Від імені всього народу може виступати виключно Верховна Рада Української РСР. Жодна політична партія, громадська організація, інше угруповання чи окрема особа не можуть виступати від імені всього народу України.

III. ДЕРЖАВНА ВЛАДА

Українська РСР самостійна у вирішенні будь-яких питань свого державного життя.

Українська РСР забезпечує верховенство Конституції та законів Республіки на своїй території.

Державна влада в Республіці здійснюється за принципом її розподілу на законодавчу, виконавчу та судову.

Найвищий нагляд за точним і однаковим виконанням законів здійснюється Генеральним прокурором Української РСР, який призначається Верховною Радою Української РСР, відповідальний перед нею і тільки їй підзвітний.

IV. ГРОМАДЯНСТВО УКРАЇНСЬКОЇ РСР.

Українська РСР має своє громадянство і гарантує кожному громадянину право на збереження громадянства СРСР.

Підстави набуття і втрати громадянства Української РСР визначаються Законом Української РСР про громадянство.

Всім громадянам Української РСР гарантуються права і свободи, які передбачені Конституцією Української РСР і нормами міжнародного права, визнаними Українською РСР.

Українська РСР забезпечує рівність перед законом усіх громадян Республіки незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної приналежності, статі, освіти, мови, політичних поглядів, релігійних переконань, роду і характеру занять, місця проживання та інших обставин.

Українська РСР регулює імміграційні процеси.

Українська РСР виявляє турботу і вживає заходів щодо охорони і захисту інтересів громадян Української РСР, які перебувають за межами Республіки.

V. ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВЕРХОВЕНСТВО

Українська РСР здійснює верховенство на всій своїй території.

Територія Української РСР в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди.

Українська РСР самостійно визначає адміністративно - територіальний устрій Республіки та порядок утворення національно - адміністративних одиниць.

VI. ЕКОНОМІЧНА САМОСТІЙНІСТЬ

Українська РСР самостійно визначає свій економічний статус і закріплює його в законах.

Народ України має виключне право на володіння, користування і розпорядження національним багатством України.

Земля, її надра, повітряний простір, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території Української РСР, природні ресурси її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, весь економічний і науково-технічний потенціал, що створений на території України, є власністю її народу, матеріальною основою суверенітету Республіки і використовуються з метою забезпечення матеріальних і духовних потреб її громадян.

Українська РСР має право на свою частку в загальносоюзному багатстві, зокрема в загальносоюзних алмазному та валютному фондах і золотому запасі, яка створена завдяки зусиллям народу Республіки.

Вирішення питань загальносоюзної власності (спільної власності всіх республік) здійснюється на договірній основі між республіками — суб'єктами цієї власності.

Підприємства, установи, організації та об'єкти інших держав і їхніх громадян, міжнародних організацій можуть розміщуватись на території Української РСР та використовувати природні ресурси України згідно з законами Української РСР.

Українська РСР самостійно створює банкову (включаючи зовнішньоекономічний банк), цінову, фінансову, митну, податкову системи, формує державний бюджет, а при необхідності впроваджує свою грошову одиницю.

Вищою кредитною установою Української РСР є національний Банк України, підзвітний Верховній Раді Української РСР.

Підприємства, установи, організації ти виробничі одиниці, розташовані на території Української РСР, вносять плату за використання землі, інших природних і трудових ресурсів, відрахування від валютних надходжень, а також сплачують податки до місцевих бюджетів.

Українська РСР забезпечує захист всіх форм власності.

VII. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

Українська РСР самостійно встановлює порядок організації охорони природи на території Республіки та порядок використання природних ресурсів.

Українська РСР має свою національну комісію радіаційного захисту населення.

Українська РСР має право заборонити будівництво та припинити функціонування будь-яких підприємств, установ, організацій та інших об'єктів, які спричиняють загрозу екологічній безпеці.

Українська РСР дбає про екологічну безпеку громадян, про генофонд народу, його молодого покоління.

Українська РСР має право на відшкодування збитків, заподіяних екології України діями союзних органів.

VIII. КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК

Українська РСР самостійна у вирішенні питань науки, освіти, культурного і духовного розвитку української нації, гарантує всім національностям, що проживають на території Республіки, право їх вільного національно-культурного розвитку.

Українська РСР забезпечує національно-культурне відродження українського народу, його історичної свідомості і традицій, національно - етнографічних особливостей, функціонування української мови у всіх сферах суспільного життя.

Українська РСР виявляє піклування про задоволення національно-культурних, духовних і мовних потреб українців, що проживають за межами Республіки.

Національні, культурні та історичні цінності на території Української РСР є виключно власністю народу Республіки.

Українська РСР має право на повернення у власність народу України національних, культурних та історичних цінностей, що знаходяться за межами Української РСР.

IX. ЗОВНІШНЯ І ВНУТРІШНЯ БЕЗПЕКА

Українська РСР має право на власні Збройні Сили.

Українська РСР має власні внутрішні війська та органи державної безпеки, підпорядковані Верховній Раді Української РСР.

Українська РСР визначає порядок проходження військової служби громадянами Республіки.

Громадяни Української РСР проходять дійсну військову службу, як правило, на території Республіки і не можуть використовуватись у військових цілях за її межами без згоди Верховної Ради Української РСР.

Українська РСР урочисто проголошує про свій намір стати в майбутньому постійно нейтральною державою, яка не бере участі у військових блоках і дотримується трьох неядерних принципів: не приймати, не виробляти і не набувати ядерної зброї.

X. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Українська РСР як суб'єкт міжнародного права здійснює безпосередні зносини з іншими державами, укладає з ними договори, обмінюється дипломатичними, консульськими, торговельними представництвами, бере участь у діяльності міжнародних організацій в обсязі, необхідному для ефективного забезпечення національних інтересів Республіки у політичній, економічній, екологічній, інформаційній, науковій, технічній, культурній і спортивній сферах.

Українська РСР виступає рівноправним учасником міжнародного спілкування, активно сприяє зміцненню загального миру і міжнародної безпеки, безпосередньо бере участь у загальноєвропейському процесі та європейських структурах.

Українська РСР визнає перевагу загальнолюдських цінностей над класовими, пріоритет загальновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішньодержавного права.

* * *

Відносини Української РСР з іншими радянськими республіками будуються на основі договорів, укладених на принципах рівноправності, взаємоповаги і невтручання у внутрішні справи.

Декларація є основою для нової Конституції, законів України і визначає позиції Республіки при укладанні міжнародних угод. Принципи Декларації про суверенітет України використовуються для укладання союзного договору.

У ПОСТАНОВІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР «ПРО ПРОВЕДЕННЯ РЕФЕРЕНДУМУ В УКРАЇНСЬКІЙ РСР 17 БЕРЕЗНЯ 1991 РОКУ» ВІД 27 ЛЮТОГО ц. р Є ТАКІ СЛОВА: «ВКЛЮЧИТИ ДО БЮЛЕТЕНЯ ТАКЕ ФОРМУЛЮВАННЯ ПИТАННЯ І ВАРІАНТИ ВІДПОВІДЕЙ НА НЬОГО: «ЧИ ЗГОДНІ ВИ З ТИМ, ЩО УКРАЇНА МАЄ БУТИ В СКЛАДІ СОЮЗУ РАДЯНСЬКИХ СУВЕРЕННИХ ДЕРЖАВ НА ЗАСАДАХ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРО ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ». «ТАК» АБО «НІ». НАГАДУЄМО ПОВНИЙ ТЕКСТ ЦЬОГО ОСНОВОПОЛОЖНОГО ДОКУМЕНТА РЕСПУБЛІКИ.

МИ — СУВЕРЕНИ ВЛАСНОЇ ДЕРЖАВИ

Хто є хто

ІВАСЮК ВАЛЕРІЙ ПЕТРОВИЧ, Ленінградський виборчий округ № 9 Києва. 1958 року народження, українець, безпартійний, закінчив Київський державний медичний інститут імені О. Богомольця, лікар-хірург.

Член Комісії Верховної Ради УРСР з питань здоров'я людини. Входить до опозиції в парламенті.



— Іноколи здається, коли слухаєш виступи депутатів, що чим хиткіші у них докази, тим твердіша точка зору. Ви завжди знаходите правильні докази для обгрунтування своєї позиції?

— Я — за фахом лікар, хірург, а медики — це взагалі оригінальний прошарок населення. Нас вчили у вузі: якщо ти не переконаний у своїй правоті, то краще не підходь зі скальпелем до операційного столу. Так я прагну працювати й у парламенті. Якщо не впевнений, не можу сам собі пояснити те чи інше питання, то взагалі його не торкаюся. Хоча і вважаю, що значна кількість суб'єктивних думок депутатів при розгляді проблем переходить в об'єктивність. Коли ж бачу в людей, яких поважаю, то підтримую їхню точку зору.

— Ваше ставлення до такого суперечливого питання, як проведення паралельного республіканського референдуму?

— Те, що Верховна Рада УРСР у такий спосіб відреагувала на запропонований центром референдум як процедуру збереження Союзу, для мене означає одне: парламент себе не дуже поважає. Ми один раз визначилися щодо нашої подальшої долі, коли майже одностайно прийняли Декларацію про державний суверенітет України 16 липня минулого року. Рішення про паралельний референдум — це, як на мене, ознака невпевненості більшості депутатського корпусу у власних силах. Я 16 липня був у лікарні, але обома руками — за суверенітет України, і для мене це питання вирішене раз і назавжди.

— А 17 березня що робитимете?

— Не братиму участі ні в союзному, ні в республіканському референдумах, бо не піддаю сумніву ні свою позицію, ні позицію людей, які проголосували за мене, за мою програму, в якій було записано: відродження української державності. Я запропонував би громадянам республіки: звикайте до того, що ви — громадяни суверенної держави, суверени України.

— Де корені вашої високої національної свідомості?

— Вони — у моїй сім'ї і досить глибокі. Мій дід, батько мого батька, був головою сільради в Тульчинському районі, що на Вінниччині, ще в 1936 році. Попри те що був радянським функціонером, залишився людиною глибоко віруючою, зміг і батькові моєму передати повагу до віри, до національного — у нас в сім'ї завжди розмовляли українською, хоча я й закінчував російську школу, бо не було української поруч...

19 січня 1936 року, саме на свято Водохреща, до села, де головував мій дід і де завдяки йому збереглася єдина в околодку церква, приїхали з Тульчина «борці-атеїсти» з вимогою зняти дзвони з церкви. Дід їх вигнав, а односельчани, дізнавшись про це, загнали приїжджих до ставу, де вже були зроблені ополонки, щоб святити воду, і побили на їхніх головах усі яйця-«крашанки», які були в селі, і таким чином «окропили». На другий день діда заарештували і розстріляли. Згадали діда й моєму батькові — після фронту він відсидів у в'язниці. Мої батько й мати вийшли з партії ще на початку п'ятдесятих років, і я сьогодні дивуюся, як їх тоді не заарештували. У моїй сім'ї, повторюю, завжди жив дух національної свідомості, можливо, підсвідомості, який і передався мені. І я дуже радий, що в певний час зустрівся з людьми, які допомогли реалізуватися в цьому плані і мені, і моїм друзям. Все вийшло логічно.

— А таке запитання, як до лікаря: що таке здоров'я?

— Відповідь проста: здоров'я — це коли немає хвороби. Але, на жаль, таких людей майже не існує, особливо на Україні після Чорнобиля. А у філософському тлумаченні — здорова людина та, яка визнає себе такою, яка дотримується певної життєвої позиції у всьому — від побуту до певних громадянських уподобань. Це — психологічне здоров'я, коли, так би мовити, в здоровому тілі — здоровий дух, єдність фізичного і духовного. Отакі люди потрібні сьогодні Україні.

— А як у вас особисто із здоров'ям? У фізичному плані...

— На жаль, як у відомого чоботаря, що сам не має чобіт. Однак я намагаюся триматися у певній формі, щоб з високої трибуни не нести нісенітниць.

— Сім'я з дому, вибачте, непосидючого депутата не виганяє?

— Колись мене запитали на одній зустрічі: «А що ви особисто зробили для української нації?». Я відповів: «Ми з дружиною народили Україні двох українців: доньку і сина». Діти ходять до школи: у перший і другий клас. Дружина — медсестра, і я теж дивуюся, як вона мене ще не зняла з «довольствія». Вона у мене — чудова жінка, все розуміє, і я їй вдячний за те. Однак то проблема не тільки моя, як депутата, а й усіх, хто займається будь-якою професійною діяльністю і мало уваги приділяє сім'ї, з якої, я тут згоден з американським педіатром Бенджаміном Споком, починається все.

Вів бесіду Володимир СКАНЯ.

Фото Ігоря ПЕТРОВА.

У МІНІСТЕРСТВІ ФІНАНСІВ УРСР

Міністерство фінансів УРСР доводить до відома, що з метою підвищення заінтересованості державних, кооперативних та інших громадських підприємств і організацій та кредитних установ у придбанні облігацій республіканської внутрішньої позики 1990 року Рада Міністрів УРСР встановила з 1 січня 1991 р. новий підвищений 10-процентний розмір доходу при розміщенні зазначених облігацій.

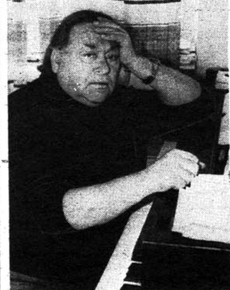
Інші зміни в умовах випуску республіканської внутрішньої позики 1990 року публікуються нижче.

ПРО ЗМІНИ В УМОВАХ ВИПУСКУ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ВНУТРІШНЬОЇ ПОЗИКИ 1990 РОКУ

1. Облігації республіканської внутрішньої позики 1990 року розміщуються на добровільних засадах на строк з 1 січня 1991 р. по 1 січня 2006 р. серед державних, кооперативних та інших громадських підприємств і організацій та кредитних установ.

2. На облігації вказаної республіканської внутрішньої позики, реалізовані в 1990 році, підвищений розмір доходу виплачується з січня 1992 року.

3. При реалізації облігацій позики справляється курсова різниця, розмір якої залежить від часу придбання облігацій протягом року і визначається в порядку, встановленому Міністерством фінансів УРСР за погодженням з Радою Міністрів Української РСР.



6 березня — 60 років з дня народження О. БІЛАША

ДАТИ КРИЛА ПІСНІ

Київ. Є мелодії, які швидко знаходять визнання, стають близькими, як рідна материнська пісня. Слухаєш їх і постають перед очима квітучі сади, густі ліси, просторі степи, прозорі джерела. Такі чисті і щедрі пісні-образи, одухотворені талантом і любов'ю до людей, створює український композитор Олександр Білаш.

Перші з них з'явилися майже тридцять років тому і відразу запам'яталися, знайшли дорогу до сердець. Як романс на вірші Д. Павличка із кінофільму «Роман і Франческа»:

Впали роси на покоси,
Засвітилось все навколо,
Там дівча ходило босе,
Білу ніжку накололо.

З тих пір пісня стала його улюбленим жанром. Хоча дипломною роботою випускника композиторського факультету Київської консерваторії імені П. Чайковського Олександра Білаша була симфонічна поема, ним написані і симфонічні твори, й інструментальна музика, й опери.

Але славу принесли пісні, створені у творчій співдружності з відомими поетами А. Малишком, М. Ткачем, Д. Павличком, І. Драчем, Б. Олійником. Їх у творчій палітрі О. Білаша уже понад 350. Добре відомі в народі багато з них: «Два кольори», «Ясени», «Сину, качки летять», «Я жил в такие времена», «Калина во ржи», «Сніг на зеленому листі».

Композитор живе тривогами і турботами свого народу. Болем пройняті його останні твори — «Голосеевский лес», «На Чорнобиль журавлі летіли», «Вишневий вітер».

Народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка, премії імені М. Островського, премії імені Ленінського комсомолу, художник і громадський діяч Олександр Іванович Білаш святкує своє шістдесятиріччя.

Телегра[...] з Одеси[...]

ЗАЖЕНЕМ[...] В ПЛЯШКУ[...]

В експе[...] аварійно [...] почали під[...] ладнання [...] сидській з[...] ти, яка ни[...] пажі ряту[...] пард» та [...] шено ком[...] ціалістами[...] Останні д[...] джином г[...] ступу в п[...] но.

ПРАВО[...]

За угод[...] мітетом [...] партії від[...] зиції». В[...] мі[...] му[...] ду[...] ати[...] «Позицію[...] них партій[...]

НЕ ВС[...]

До дея[...] непогоду [...] ручку при[...] ського [...] дівного [...] першу со[...] зі ГАЗ-53.[...] 22 місця.[...] заводу п[...] дякують.

ТРАГЕД[...]

[...]разу [...] Г[...]жок[...] Стрюково[...] му район[...] ших дітей[...] на ферму,[...] чи[...] в [...] ни[...]

Гео[...] власни[...] «Голо[...]

Архів—[...]

ТА[...]

Ще [...] об'єктом [...] раїні. Ц[...] архів Б[...] рігаєтьс[...] архіві [...] ментів [...] куємо р[...] Ілліча. [...] бительсь[...] Брежнє[...] літописі[...]

З фо[...] курсант [...] кового [...] Брежнє[...] приваб[...]

А це [...] ському [...] ному вс[...] люсі.

Впер[...] Леоніда [...] Вишнею[...] нєв — [...] пропетр[...]

...НОЇ ДЕРЖАВИ

суверенітет Ук-
шння минулого ро-
про паралель-
ндум — це, як на
ка невпевненості
епутатського кор-
сних силах. Я 16
в у лікарні, але
ми — за суверені-
, і для мене це
рішене раз і на-

березня що роби-

атиму участі ні в
в республікан-
еферендумах, бо
умніву ні свою
позицію людей,
сували за мене, за
му, в якій було
дродження укра-
ржавності. Я зап-
би громадянам
звикайте до того,
ромадяни суверен-
я, суверени Украї-

**рені вашої висо-
льної свідомості?**

— у моїй сім'ї і
окі. Мій дід, бать-
тька, був головою
Тульчинському
на Вінниччині,
році. Попри те
янським функціо-
ишився людиною
іруючою, зміг і
оєму передати по-
, до національ-
нас в сім'ї завжди
українською, хо-
нчував російську
не було українсь-

1936 року, саме
одохрещі, до села,
в мій дід і де зав-
збереглася єдина
церква, приїхали
«борці-атеїсти» з
яти дзвони з церк-
вигнав, а одно-
дізнавшись про
приїжджих до
же були зроблені
щоб святити воду,
їхніх головах усі
анки», які були
аким чином «окро-
другий день діда
али і розстріляли.
да й моєму бать-
ля фронту він від-
зниці. Мої батько
йшли з партії ще
п'ятдесятих років,
ні дивуюся, як їх

тоді не заарештували. У моїй сім'ї, повторюю, завжди жив дух національної свідомості, можливо, підсвідомості, який і передався мені. І я дуже радий, що в певний час зустрівся з людьми, які допомогли реалізуватися в цьому плані і мені, і моїм друзям. Все вийшло логічно.

— А таке запитання, як до лікаря: що таке здоров'я?

— Відповідь проста: здоров'я — це коли немає хвороби. Але, на жаль, таких людей майже не існує, особливо на Україні після Чорнобиля. А у філософському тлумаченні — здорова людина та, яка визнає себе такою, яка дотримується певної життєвої позиції у всьому — від побуту до певних громадянських уподобань. Це — психологічне здоров'я, коли, так би мовити, в здоровому тілі — здоровий дух, єдність фізичного і духовного. Отакі люди потрібні сьогодні Україні.

— А як у вас особисто із здоров'ям? У фізичному плані...

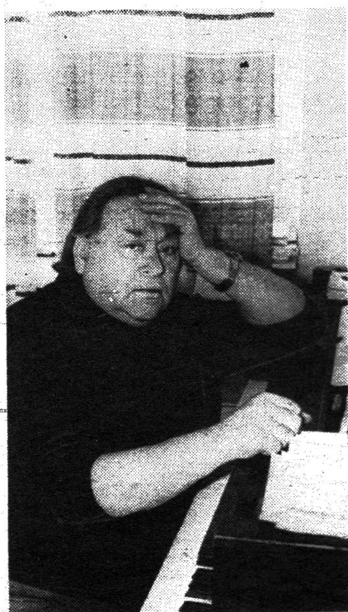
— На жаль, як у відомого чоботаря, що сам не має чобіт. Однак я намагаюся триматися у певній формі, щоб з високої трибуни не нести нісенітниць.

— Сім'я з дому, вибачте, непосидючого депутата не виганяє?

— Колись мене запитали на одній зустрічі: «А що ви особисто зробили для української нації?». Я відповів: «Ми з дружиною народили Україні двох українців: доньку і сина». Діти ходять до школи: у перший і другий клас. Дружина — медсестра, і я теж дивуюся, як вона мене ще не зняла з «довольствія». Вона у мене — чудова жінка, все розуміє, і я їй вдячний за те. Однак то проблема не тільки моя, як депутата, а й усіх, хто займається будь-якою професійною діяльністю і мало уваги приділяє сім'ї, з якої, я тут згодний з американським педіатром Бенджаміном Споком, починається все.

Вів бесіду Володимир СКАНЯ.

Фото Ігоря ПЕТРОВА.



6 березня — 60 років з дня народження О. БІЛАША

ДАТИ КРИЛА ПІСНІ

Київ. Є мелодії, які швидко знаходять визнання, стають близькими, як рідна материнська пісня. Слухаєш їх і постають перед очима квітучі сади, густі ліси, просторі степи, прозорі джерела. Такі чисті і щедрі пісні-образи, одухотворені талантом і любов'ю до людей, створює український композитор Олександр Білаш.

Перші з них з'явилися майже тридцять років тому і відразу запам'яталися, знайшли дорогу до сердець. Як романс на вірші Д. Павличка із кінофільму «Роман і Франческа»:

Впали роси на покоси,
Засвітилось все навколо,
Там дівча ходило босе,
Білу ніжку накололо.

З тих пір пісня стала його улюбленим жанром. Хоча дипломною роботою випускника композиторського факультету Київської консерваторії імені П. Чайковського Олександра Білаша була симфонічна поема, ним написані і симфонічні твори, й інструментальна музика, й опери.

Але славу принесли пісні, створені у творчій співдружності з відомими поетами А. Малишком, М. Ткачем, Д. Павличком, І. Драчем, Б. Олійником. Їх у творчій палітрі О. Білаша уже понад 350. Добре відомі в народі багато з них: «Два кольори», «Ясени», «Сину, качки летять», «Я жил в такие времена», «Калина во ржи», «Сніг на зеленому листі».

Композитор живе тривогами і турботами свого народу. Болем пройняті його останні твори — «Голосеевский лес», «На Чорнобиль журавлі летіли», «Вишневий вітер».

Народний артист СРСР, лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка, премії імені М. Островського, премії імені Ленінського комсомолу, художник і громадський діяч Олександр Іванович Білаш святкує своє шістдесятиріччя.

Телеграфним рядком з Одеси

ЗАЖЕНЕМО ДЖИНА В ПЛЯШКУ

В експедиційному загоні аварійно - рятувальних робіт почали підготовку суден і обладнання для ліквідації в Перській затоці розливів нафти, яка нищить все живе. Екіпажі рятувальних суден «Гепард» та «Світломор-4» вирішено комплектувати лише спеціалістами - добровольцями. Останні до битви з нафтовим джином готові, але термін виступу в похід ще не визначено.

ПРАВО НА «ПОЗИЦІЮ»

За угодою з облтелерадіокомітетом Одеський міськком партії відкрив радіоканал «Позиці[illegible]». Веде його секретар мі[illegible]му Л. С[illegible]. Чи будут[illegible]лати прав[illegible]а власну «Позицію» решта новостворених партій Одеси?

НЕ ВСІ ШЛЯХИ ВЕДУТЬ ДОДОМУ

До деяких сіл дістатись у непогоду непросто. Та на виручку прийшли фахівці Котовського ремонтно-машинобудівного заводу, випустивши першу сотню автобусів на базі ГАЗ-53. Утеплений салон має 22 місця. Це непрофільна для заводу продукція. Зате люди дякують.

ТРАГЕДІЯ В СТРЮКОВОМУ

[illegible]разу п'ятьох ді[illegible] втратила Г[illegible]жокар, жит[illegible]а села Стрюково, що в Миколаївському районі. Того дня двох старших дітей вона взяла з собою на ферму, а п'ятьох менших зачин[illegible] в хаті. П[illegible]ку спричинив [illegible]дбаний [illegible]ар.

Георгій ВОРОТНЮК, власний кореспондент «Голосу України».

АРГУМЕНТИ ЧИ ФА...

Після появи в «Комсомольской правде» 27 лютого цього року статті «Распустили, понимаешь, перья!», в якій власний кореспондент газети в Києві Ольга Мусафірова повідомила, що ідеологічний відділ ЦК Компартії України підготував довідку про характер молодіжних газет, деякі з них охарактеризував, як «антикомуністичні» і запропонував «відлучити» неслухів від системи партвидаву, я звернувся до редакторів газет, які викликали «ідеологічно-праведне» незадоволення, до О. Мусафірової і в ідеологічний відділ ЦК Компартії України за поясненнями. Що не кажіть, а ситуація, м'яко кажучи, пікантна: накидати вуздечку на свободу слова. Бо гласність — це чи одне з найвагоміших і наочних завоювань перебудови, яка в інших галузях «забуксувала», призвела до непередбачених наслідків.

МИХАЙЛО БАТІГ, редактор «Молодої Галичини» (Львів), народний депутат УРСР:

— Чутки про ту довідку до мене доходили ще у серпні-вересні минулого року. Але ніяких «конкретних кроків» з боку партійних органів у цьому напрямі поки що не було. Ми уклали договір з видавництвом львівського обкому партії «Вільна Україна», регулярно друкуємося там з 1 січня 1991 року, і у нас все нормально. У всякому разі — поки що...

ПЕТРО РИМАРЕНКО, редактор «Зірки» (Київ):

— Проблем у нас нема. Ще наприкінці минулого року разом з редактором «Перемены» (колишній «Юный ленинец») Надією Лободою ми звернулися з листом до ЦК Компартії України, в якому попросили залишити нас у видавництві «Радянська Україна», допомогти з папером і таке інше принаймні на 1991 рік. І наше питання було вирішено позитивно. Офіційних зауважень щодо характеру «Зірки» не було. На бюро ЦК ЛКСМУ 25 лютого цього року, де розглядалося питання молодіжних газет, я не був.

Судять пресу

ВОЛОДИМИР КУЛЕБА, редактор «Комсомольского знамени» (Київ):

— І про довідку ідеологічного відділу ЦК партії, і претензії на адресу газети чув. На засіданні бюро ЦК ЛКСМУ 25 лютого цього року на адресу «Кози» було сказано все, про що повідомила в «Комсомольской правде» Ольга Мусафірова. Нас звинуватили в «антикомунізмі», «дискредитації», «підриві», запропонували ввести до редколегії секретаря ЦК ЛКСМУ і дали розпорядження скласти графік виступів відповідальних секретарів ЦК і комсомольських функціонерів на сторінках газети з «правильними» статтями.

Як на мене, це — методи глухого застою, але зворотного шляху у нас нема — на нас, можна без перебільшення сказати, дивляться читачі й колеги усієї республіки. Відразу після того бюро відбулися збори колективу редакції, які й вирішили одностайно: «Коза» продовжуватиме курс на гласність і плюралізм думок. Та й я вже не в тому віці, щоб пристосовувати свої погляди до політичної кон'юнктури.

**ГЕННА...
дактор
(Київ):**

— Дові
відділу, я
свідчить т
апарат ЦК
на ті змін
«Молодою
вачення в
яке повідо
ская прав
бо за оста
допустила
проти Ком
курс на ц
всіх полі
ліки. До
нараді чл
ких обком
тії перши
партії А. Н
вважає «М
ною, і ще
ще нашим
ми, буде
но нас
засновник
міськком
Єдиний, х
ляки пере
ництво об
ська прав
нашу газе
чин. Щоб
номер, ме
диться бу
верстці.

**МИКО...
редактор
нопіль):**

— Стан
не, і май
Ми вже д
цього
шпальтах
ських і
ків облас
рішення:
вати у ви
партії «З
ній друк
випускат

Архів

КОЛИШНІЙ ЗЕК ТА МАЙБУТНІЙ ГЕНСЕК





Ще одним секретним об'єктом стало менше на Україні. Цього разу відкрито архів Брежнєва, який зберігається в Центральному архіві кінофотофонодокументів республіки. Публікуємо рідкісні фото Леоніда Ілліча. Зрозуміло, вони любительські — на той час Брежнєв ще не мав власних літописців.

З фото на нас дивиться курсант Далекосхідного танкового училища Леонід Брежнєв, не позбавлений привабливості молодик.

А це він же — в танкістському шоломі, а не в звичному всім нам м'якому капелюсі.

Вперше друкується і фото Леоніда Ілліча з Остапом Вишнею. Кінець 40-х. Брежнєв — перший секретар Дніпропетровського обкому партії, мітить в ЦК. Письменник — п'ять років тому повернувся з таборів, де пройшов печорську «десятирічку». На одній з будов і звела їх незбагненна доля. Клацнув фотоапарат — і на папері назавжди закарбовано два різних погляди. Один — у безсмертя, другий — у розвинений застій...

Володимир БОНДАРЕНКО.

Фоторепродукції автора.



Хуліс...

Час йш
аеропорту
виходили
ри. Здава
де цьому
хові. Пон
п'ятдесят
ційні осо
прибули
ним рейс

Перши
формацію
портер ба
«Ла Ван

— Под
менитих
чимало б
журналіс
та гравці
знають,
мо» знач
склад, ви
сім мо
Однак ця
ся грізно
бити про
вийде д
маюсь.

Щопра
вання на
Кройфф
вав зад
випали н
ці. Одна
Кройфф
жають
слабким

**— До
почуття
лони»?**

— Оп
він пер
складною
все зроб
тренера
же на п
віриться,
жання,
дуже шв
жують,
нього ти
нують ви

рним рядком

ДЖИНА

...ційному загоні ...рятувальних робіт ...отовку суден і об... ...я ліквідації в Пер... ...оці розливів наф... ...ить все живе. Екі... ...льних суден «Ге... ...вітломор-4» вирі... ...ектувати лише спе... ...- добровольцями. ...битви з нафтовим ...ві, але термін ви... ...ід ще не визначе...

...А «ПОЗИЦІЮ»

...з облтелерадіоко... ...десьний міськком ...м радіоканал «По... ...е його секретар ...П. С... Чи бу... ...прав... власну ...решта новостворе... ...Одеси?

...ШЛЯХИ ВЕДУТЬ ...ДОМУ

...х сіл дістатись у ...епросто. Та на ви... ...шли фахівці Котов... ...емонтно-машинобу... ...оду, випустивши ...о автобусів на ба... ...теплений салон має ...е непрофільна для ...дукція. Зате люди

В СТРЮКОВОМУ

...тьох ді... втратила ...жит... села ...о в Миколаївсько... ...того дня двох стар... ...она взяла з собою ...п'ятьох менших за... ...ті. П... спричи... ...ни... ...ар.

...Й ВОРОТНЮК, ...кореспондент ...України».

АРГУМЕНТИ ЧИ ФАКТИ?

Після появи в «Комсомольской правде» 27 лютого цього року статті «Распустили, понимаешь, перья!», в якій власний кореспондент газети в Києві Ольга Мусафірова повідомила, що ідеологічний відділ ЦК Компартії України підготував довідку про характер молодіжних газет, деякі з них охарактеризував, як «антикомуністичні» і запропонував «відлучити» неслухів від системи партвидаву, я звернувся до редакторів газет, які викликали «ідеологічно-праведне» незадоволення, до О. Мусафірової і в ідеологічний відділ ЦК Компартії України за поясненнями. Що не кажіть, а ситуація, м'яко кажучи, пікантна: накидати вуздечку на свободу слова. Бо гласність — це чи одне з найвагоміших і наочних завоювань перебудови, яка в інших галузях «забуксувала», призвела до непередбачених наслідків.

МИХАЙЛО БАТІГ, редактор «Молодої Галичини» (Львів), народний депутат УРСР:

— Чутки про ту довідку до мене доходили ще у серпні-вересні минулого року. Але ніяких «конкретних кроків» з боку партійних органів у цьому напрямі поки що не було. Ми уклали договір з видавництвом львівського обкому партії «Вільна Україна», регулярно друкуємося там з 1 січня 1991 року, і у нас все нормально. У всякому разі — поки що...

ПЕТРО РИМАРЕНКО, редактор «Зірки» (Київ):

— Проблем у нас нема. Ще наприкінці минулого року разом з редактором «Перемены» (колишній «Юный ленинец») Надією Лободою ми звернулися з листом до ЦК Компартії України, в якому попросили залишити нас у видавництві «Радянська Україна», допомогти з папером і таке інше принаймні на 1991 рік. І наше питання було вирішено позитивно. Офіційних зауважень щодо характеру «Зірки» не було. На бюро ЦК ЛКСМУ 25 лютого цього року, де розглядалося питання молодіжних газет, я не був.

Судять пресу

ВОЛОДИМИР КУЛЕБА, редактор «Комсомольского знамени» (Київ):

— І про довідку ідеологічного відділу ЦК партії, і претензії на адресу газети чув. На засіданні бюро ЦК ЛКСМУ 25 лютого цього року на адресу «Кози» було сказано все, про що повідомила в «Комсомольской правде» Ольга Мусафірова. Нас звинуватили в «антикомунізмі», «дискредитації», «підриві», запропонували ввести до редколегії секретаря ЦК ЛКСМУ і дали розпорядження скласти графік виступів відповідальних секретарів ЦК і комсомольських функціонерів на сторінках газети з «правильними» статтями.

Як на мене, це — методи глухого застою, але зворотного шляху у нас нема — на нас, можна без перебільшення сказати, дивляться читачі й колеги усієї республіки. Відразу після того бюро відбулися збори колективу редакції, які й вирішили одностайно: «Коза» продовжуватиме курс на гласність і плюралізм думок. Та й я вже не в тому віці, щоб пристосовувати свої погляди до політичної кон'юнктури.

ГЕННАДІЙ КОРЖ, редактор «Молодої гвардії» (Київ):

— Довідка ідеологічного відділу, якщо вона існує, свідчить тільки про те, що апарат ЦК не вміє реагувати на ті зміни, що відбулися з «Молодою гвардією». Звинувачення в антикомунізмі, про які повідомила «Комсомольская правда», для нас дивне, бо за останній час газета не допустила жодного випаду проти Компартії. Ми взяли курс на центр, на єднання всіх політичних сил республіки. До речі, й на спільній нараді членів бюро Київських обкомів комсомолу і партії перший секретар обкому партії А. Кикоть сказав, що не вважає «МГ» антикомуністичною, і що газета, заснована ще нашими дідами й батьками, буде існувати. Послідовно нас підтримують і наші засновники — Київські міськком і обком комсомолу. Єдиний, хто чинить нам усілякі перешкоди, це видавництво обкому партії «Київська правда», яка не друкує нашу газету з невідомих причин. Щоб виходив кожний номер, мені особисто доводиться бути присутнім на верстці.

МИКОЛА МАРТИНЧУК, редактор «Ровесника» (Тернопіль):

— Становище газети складне, і майбутнє її невідоме. Ми вже двічі виступили з цього приводу на своїх шпальтах. На нараді радянських і партійних керівників області було прийнято рішення: «Ровесник» друкувати у видавництві обкому партії «Збруч» або в обласній друкарні. Друкарня нас випускати не готова: ми використовуємо комп'ютерну техніку, а її в друкарні нема. Видавництво «Збруч» угоду з нами укладати чомусь не хоче. Власного паперу у нас залишилося до травня. Ми посилали представника на паперовий комбінат у Кондопогу в Карелію, там сказали: вагон паперу за вагон м'яса або три вагони цукру. А де ми їх візьмемо? Так що проти «Ровесника» ведеться якась незрозуміла й незрима підпільна боротьба, причини якої нам прямо не повідомляють.

ОЛЬГА МУСАФІРОВА, власний кореспондент «Комсомольской правды» в Києві:

— Довідку ідеологічного відділу ЦК Компартії України, підписану завідуючим відділом Мусієнком і керуючим справами ЦК Проданом, я бачила й читала. Звідки я її взяла — моя професійна таємниця, дозволена Законом про пресу. Чому я зробила її надбанням гласності? Тому що цей документ під грифом «Для службового користування» докорінно змінює ставлення парторганів до молодіжної преси, а висвітлення в засобах масової інформації не підлягає, таємний. Прикро, що це сталося саме на Україні...

ІВАН МУСІЄНКО, завідуючий ідеологічним відділом ЦК Компартії України:

— У вас є факти тиску парторганів на молодіжні газети або створення їм усіляких перешкод? Нема. То про що можна говорити? Входити ж у дискусію на рівні публікацій «Комсомольского знамени» чи «Комсомольской правды» у нас нема часу.

Ось такі думки. Де в них факти, а де аргументи — з'ясує час.

Вів опитування телефоном спеціальний кореспондент «Голосу України»

Володимир СКАЧКО.

ПОГОДА

У найближчі дві доби у східній частині республіки очікується невеликий сніг та мокрий сніг. На решті території без опадів. Вночі та вранці місцями туман, на дорогах ожеледиця. Вітер східний, 3—8 метрів за секунду. Температура вдень від 2 морозу до 4 градусів тепла, на Закарпатті та півдні Криму 4—9 тепла. Вночі 5—10 градусів морозу, в західних областях 0—5 морозу.

По Києву та області сьогодні вдень без істотних опадів, на дорогах місцями ожеледиця. Вітер південно-західний, 5—8 метрів за секунду. Температура 0—3 градуси тепла.



Сьогодні, 6 березня, сонце зійшло о 7 годині 32 хвилині. Зайде о 18 годині 47 хвилині. Тривалість дня 11 годин 15 хвилин.

КОЛИШНІЙ ЗЕК МАЙБУТНІЙ ГЕНСЕК





...дним секретним ...ало менше на Ук... ...разу відкрито ...нева, який збе... ...в Центральному ...інофотофонодоку... ...публіки. Публі... ...ні фото Леоніда ...зуміло, вони лю... ...— на той час ...не мав власних

...а нас дивиться ...екосхідного тан... ...илища Леонід ...не позбавлений ...ті молодик.

...же — в танкіст... ...омі, а не в звич... ...ам м'якому капе...

...друкується і фото ...ліча з Остапом ...нець 40-х. Бреж... ...ий секретар Дні... ...кого обкому пар...

...тії, мітить в ЦК. Письменник — п'ять років тому повернувся з таборів, де пройшов печорську «десятирічку». На одній з будов і звела їх незбагненна доля. Клацнув фотоапарат — і на папері назавжди закарбовано два різних погляди. Один — у безсмертя, другий — у розвинений застій...

Володимир БОНДАРЕНКО.

Фоторепродукції автора.

Хуліо САЛІНАС: «СНІГОМ НАС НЕ ЗАЛЯКАТИ...»

Футбол

Час йшов, а з митниці аеропорту «Бориспіль» все виходили і виходили пасажири. Здавалося, кінця не буде цьому карнавальному рухові. Понад сто болільників, п'ятдесят журналістів, офіційні особи, нарешті, команда прибули до Києва спеціальним рейсом з Барселони.

Перший, хто дав нам інформацію, був колега — репортер барселонської газети «Ла Вангуардія» **Луїс Лаїнц**:

— Подивитись зустріч знаменитих команд знайдеться чимало бажаючих. І наші журналісти, і керівництво та гравці «Барселони» добре знають, що київське «Динамо» значно оновило свій склад, ввівши до нього зовсім молодих виконавців. Однак ця команда залишається грізною силою. Тому робити прогнози щодо того, хто вийде до півфіналу, утримаюсь.

Щоправда, після жеребкування наш тренер Йохан Кройфф навіть не приховував задоволення. Адже нам випали не італійці, а українці. Однак це не означає, що Кройфф і його команда вважають киян суперниками слабкими...

— До речі, а як самопочуття наставника «Барселони»?

— Операція на серці, яку він переніс, була дуже складною, і слава Богу, що все зробили вчасно. Серце тренера було зупинено майже на півгодини. Навіть не віриться, але це факт: одужання, на щастя, проходить дуже швидко. Лікарі стверджують, що наприкінці нинішнього тижня Кройффа планують виписати з лікарні...

А тепер зробимо своєрідний ліричний відступ. Нещодавно Рінат Дасаєв, який нині знаходиться в іспанському клубі «Севілья», в інтерв'ю московським журналістам, зокрема, сказав:

— Ніхто в Іспанії сьогодні не сумнівається, що «Барселона» стане чемпіоном країни. Свою гру вона будує в основному через датчанина Лаудрупа, який, знаходячись «під нападаючими», постачає м'ячі висунутим уперед Салінасу та Бігірістайну. Раджу киянам якнайшвидше з'ясувати, чи має право в євротурнірі грати болгарин Стоїчков (він не виступав в чемпіонаті Іспанії протягом кількох місяців через дискваліфікацію). З його появою у динамівців значно додасться клопотів...

Врахувавши думку нашого популярного голкіпера, взяв інтерв'ю саме у тих футболістів «Барселони», на яких він звернув особливу увагу. Першим у цьому списку був знаменитий форвард **Хуліо Салінас** — дуже симпатичний і вихований молодий чоловік:

— Гадаю, гра буде складною для обох команд, — сказав він. — Кияни «підготували» для нас незвичну погоду. Але ми все врахували, захопили з собою спеціальну екіпіровку. Отож, снігом нас не залякати. Можливості гравців «Динамо» мені і моїм партнерам знайомі. Я особисто нікого не боюся. Маємо тепер відмінний ігровий ансамбль, який звик до перемог...

Айтор Бегірістайн:

— Нам потрібний тільки виграш. Щоправда, від випадковостей ніхто не застрахований. Утім, докладемо усіх сил, щоб у справу не втрутився випадок.

Мікаель Лаудруп:

— Як на мене, особливих проблем не матимемо. Успіх нам до снаги. Але його можна досягти лише за умови поваги до суперника.

Хрісто Стоїчков (йому таки можна грати в турнірі Кубка кубків):

— Мої колеги перебувають у піднесеному настрої. Справи в іспанському чемпіонаті склалися відмінно. «Барселона» в кожній зустрічі діє ефектно, синхронно, агресивно, результативно. І нам би дуже не хотілося, щоб у Києві стався зрив.

...Київську модель гри «Барселона», мабуть, випробувала в матчі національного чемпіонату проти аутсайдера клубу «Тенеріфе» на його полі. Репетиція була вдалою. Каталонці виграли — 1:0.

І завершу цей репортаж знову словами Дасаєва:

— У Києві барселонці, гадаю, гратимуть від оборони, висунувши вперед тільки Салінаса. Полюбляє «Барселона» використовувати штучне положення «поза грою». А де штучний офсайд, там і помилки. Тим більше, що каталонці захищаються, як правило, «в лінію». Одне слово, з «Барселоною» можна грати на рівних...

Що ж, нехай так і буде.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

З інших видань

АКАДЕМИК СТАНИСЛАВ ШАТАЛИН

ЭТИКА ЭКОНОМИСТА И КЛЯТВА ГИППОКРАТА

Врачи хотя бы дают клятву Гиппократа. А какую клятву давал наш премьер, начиная нейрохирургическую операцию нашей смертельно больной экономики с помощью ржавого топора?

НЕ ИРОНИИ ради я решил прокомментировать «стопятидесятый» удар нашего премьера по внутренней и международной теневой экономике. Хотя, честно скажу, название статьи навеяла мне карикатура из декабрьского номера «Крокодила», на которой батюшка у постели умирающей советской социалистической экономики сообщает эскулапам: «У нее последняя просьба: с каким-то Шаталиным попрощаться хочет».



Все это совсем не смешно. О связи экономики и этики я писал многократно, в нашей стране первым, повторяя знаменитую «Протестантскую этику» М. Вебера, который блистательно доказал, что именно протестанты, в религии которых труд занимает «божественное» место, создали капитализм. Не в отсутствии ли этого божественного начала одна из причин не прекращающейся трагедии нашей многострадальной страны?

Я утверждаю, что операция «стопятьдесят» не вызвана экономической целесообразностью, что это жест политической «отчаянной решительности».

По-моему, Бисмарк говорил: все разбираются в сельском хозяйстве, потому что каждый день едят картошку. Коммунисты довели подобное «знание предмета» до абсурда: у нас все разбираются в сельском хозяйстве, спорте, культуре, дипломатии, врачевании и, конечно же, в экономике.

Но врачи хотя бы дают клятву Гиппократа. А какую клятву давал наш премьер, экономист по образованию, к тому же еще и финансист, начиная нейрохирургическую операцию нашей смертельно больной экономики с помощью ржавого топора?

Акция Павлова полностью подорвала доверие населения к правительству, которого, правда, и не было. Рубль как валюта умер окончательно.

Я давно и хорошо знаю Валентина Павлова и скажу сразу, что он грамотный экономист, хотя в области ценовой, денежной и финансовой политики его кругозору сильно мешает марксистская ортодоксия (цена есть выражение общественно необходимых затрат труда, обычно среднеотраслевых, и т. д. и т. п.), не дающая адекватно понять истинные механизмы функционирования современной рыночной экономики. В то же время здравый смысл, несомненно, его выручает. Повторяюсь: наш премьер — профессионал. Так почему же он пошел, мягко говоря, на авантюру, которую, по его словам, готовил целый год? (Спасибо Н. И. Рыжкову, что хоть год он отводил от народа это «экономическое чудо», честно, но безуспешно пытаясь повысить розничные цены в мае 1990 года). То, что сделано, можно придумать в течение минуты за рюмкой водки, которой, правда, не стало после того, как мы провели еще более бессмысленную **со всех**, повторяю, **со всех** точек зрения антиалкогольную реформу. Ничему мы не научились!

Уже столько моими коллегами-экономистами, публицистами, фельетонистами написано по поводу абсолютной экономической бессмысленности нынешней реформы, что вроде бы не стоит больше сыпать соль на раны премьера. Но я — академик-секретарь Отделения экономики Академии наук СССР, если и не самый умный, то по крайней мере самый «главный» советский экономист, не считая, конечно, самого премьера. И если премьер сумеет честно признать всю бессмысленность им содеянного, я публично заявляю о своем сотрудничестве с правительством и призываю к такому сотрудничеству всех думающих экономистов. Но только под знаменами профессионализма и клятвы свято блюсти экономическую этику.

ИТАК, я утверждаю, что операция «стопятьдесят» не вызвана экономической целесообразностью, что это жест политической «отчаянной решительности».

А теперь препарируем «реформу» лишь по главным ее пунктам, ибо в принципе и так все ясно.

1. Премьер сказал, что он наносит если не смертельный, то решающий (как Буш по Хусейну) удар по теневой экономике СССР и Запада — это был главный стратегический замысел. Павлов, председатель правления Госбанка СССР Геращенко, которого я считаю серьезным профессионалом, Пекшев оценивали выигрыш от внезапной операции в 10—15 млрд. рублей. Теперь сообщают: к обмену не предъявлено 8 млрд. рублей. Фантастическая точность — на уровне прогноза развития экономики СССР на 1991 год.

Что же все это такое? Вклады населения в сберкассах на 1 января 1991 года оцениваются в 380,7 млрд. рублей, на руках у населения находятся 132,7 млрд. рублей, в ценных бумагах примерно 20,5 млрд. рублей, на Западе в 100- и 50-рублевых купюрах — около 7 млрд. рублей (в чем я очень сильно сомневаюсь). Прирост денежных доходов населения, если верить Госкомстату (а здесь я верю ему), составил фантастическую цифру в 94,5 млрд. рублей, абсолютно инфляционных. Если бы кто-нибудь произнес эту цифру еще в 1988 году, когда уже началась экономическая катастрофа, я назвал бы такого прогнозиста безграмотным экономистом. Но поистине неисповедимы пути господни. Объем денежных доходов населения в 1990 году равнялся 652,5 млрд. рублей, из них 447,0 млрд. — фонд оплаты труда в госсекторе и кооперативах.

Госкомстат объявил, что объем валового национального продукта сократился в 1990 году по сравнению с 1989 годом на 2 процента, но это дезинформация. На деле существенно больше, ибо Госкомстат не использовал дефляторы. Я готов публично опровергнуть все расчеты. Но если даже поверить Госкомстату, объем валового национального продукта составил в прошлом году примерно 940—960 млрд. рублей. Смею утверждать, что приросту денежных доходов в 94,5 млрд. рублей никакого реального, физического (в неизменных ценах) прироста товарооборота (а в него входит мелкий опт и часть платных услуг) и платных услуг не произошло.

Вот «истинный» масштаб сокрушительного удара по отечественной теневой экономике. Кстати, в программе «500 дней» мы описали, что такое теневая экономика, и сделали это «профессорски» великолепно. Наша рабочая, согласованная с моим «заклятым врагом» по переходу к рыночной экономике академиком Л. И. Абалкиным концепция теневой экономики включала в нее добавочную стоимость (доходы, исключая текущие материальные затраты), которые были скрыты от налогов и оценивались нами в 80—120 млрд. рублей. Хотя всем нам пора понять фундаментальную истину: вся наша экономика является теневой, «экономикой сумасшедшего дома», «экономикой кривых зеркал», экономикой «партбилетов», «административно-командной» экономикой.

Как развивались события? Последнее время мне постоянно выдавали зарплату в 50- и 100-рублевых купюрах. Уходя в отпуск, я получил баснословную сумму (мне дали еще два оклада в качестве материальной помощи), а позвонив ряду сотрудников разных профессий и категорий, решил подтвердить для себя то, что уже понимал и без того: большинство получало зарплату в 50- и 100-рублевых денежных знаках. Перед Новым годом мне позвонил ряд крупных «теневиков», у которых еще водились десятки тысяч карманных 50- и 100-рублевых бумажек «на всякий случай». Ведь все считают меня покровителем «дельцов теневой экономики». Они спросили меня: «Что будет, Станислав Сергеевич?» Мой ответ был примерно такой: ребята, я держал вас за умных, а вы задаете идиотские вопросы. Читатель, прошу вас поверить мне, я честный человек и не поменял до 24 января даже свои кровные, трудовые... рублей (хотя попробуй еще докажи), за что получил заслуженную нахлобучку от жены. Дельцы — другое дело, они ждать, конечно, не стали. Такой же «смертельный удар», от которого они не оправятся до конца века, нанесен и западным «теневикам»: они потеряли 250 млн. долларов — цена 0,5 дня войны в Персидском заливе. Индекс Доу-Джонса изменился на 0,00000...1. Пустячок, но приятный. Только западные эксперты не знают, упал или повысился. Поскольку наш премьер «либерализовал» кредитные отношения, то, наверное, все-таки упал. Чего никто, повторяю, не заметил.

А теперь совсем коротко о других экономических ударах.

2. Акция Павлова полностью подорвала доверие населения к правительству, которого, правда, и не было. Рубль как валюта умер окончательно. Весь «капитал», который население держало в банке, мгновенно превратился в «горячие деньги», «бешеную ладью». Скупать начнут не только полки магазинов, но и деньги достоинством в 1 коп., 2 коп., 5 коп., 15 коп., 20 коп., 1 рубль. Денежная система в СССР существовать перестала, а выпестованная мною и «моей командой» идея экономического союза республик рухнула, как карточный дом. А уж Союзный договор теперь — как утопия Кампанеллы.

(Закінчення на 7-й стор.).

ЭТИКА ЭКОНОМИСТА И КЛЯТВА ГИППОКРАТА

(Закінчення. Початок на 6-й стор.).

3. Ограничение на снятие вкладов до 500 рублей в месяц смертельно ударит по новым рыночным предпринимательским структурам, снизит рост объема производства товаров и услуг, а следовательно, поступление налогов в бюджеты всех уровней. Гиперинфляция неизбежна, тем более планируемое сокращение валового национального продукта СССР в 1991 году по сравнению с 1990 годом — иллюзия студентов первого курса факультета журналистики. Оно будет значительно больше! Предпринимательство, особенно в свете дополнительных указаний насчет экономического саботажа, начнет, агонизируя, умирать. Рыночная экономика объявлена вне закона. И это правительство ненавидит ее.

4. «Павловская» забастовка, которую я оцениваю здесь эдак в пять — это еще минус минимум 8 млрд. рублей, плюс затраты на печатание новых знаков. Бог мой, скорее бы кончилась бумага и, может быть, прекратилась бы эмиссия.

5. Ничего, ровным счетом ничего не сделано, чтобы в 1991 году рост ничем не покрытых денежных доходов не превысил фантастическую цифру 100 млрд. рублей, а реальный объем дефицита госбюджета — 150 млрд. рублей.

6. Таким образом, реальный ущерб от «шоковой терапии» «по Павлову» я оцениваю примерно на сумму 10 млрд. рублей. Логика событий сильнее логики обстоятельств. Кабинету нужно завтра же в несколько раз административно повысить розничные цены, «компенсируя» эти расходы хотя бы для себя. Индексация, рост издержек, суперинфляционная спираль просто неизбежны. Конечно, скачок розничных цен ликвидирует дотации, ну и что — экономика станет эффективной? Мало вам налога с оборота и безграмотного налога с продаж? Как же надо презирать свой народ, чтобы оправдывать такую экономику!

7. Неужели, год готовясь к созданию «восьмого чуда света», нельзя было предусмотреть и толково описать практически все случаи, которые могут возникнуть в трехдневной нервотрепке. Один мудрый академик — а, к счастью моему необыкновенному, встречал их много — сказал мне: «Если кто-то один знает что-то, то это уже не секрет». Ну, а премьер-то знал свое «чудо».

8. Премьер убеждает, что акция направлена еще и на то, чтобы привести в соответствие товарную и денежную массу. Думаю, что читатель любого профессионального уровня, посмотрев приведенные выше цифры и даже поверив, что барыш государства составит 10 млрд. рублей, с юмором отнесется к этой идее. Остался ли только юмор? Уж если правительство хочет фискально решить проблему дефицита, то надо полностью ограбить население, как это сделал Эрхард в Германии. Вот только где взять Эрхарда? Да и мы не Германия.

Кстати, когда будете повышать розничные цены, товарищ премьер, не забудьте, что в СССР нет положительной эластичности предложения от цены. Конечно, если только не повысить цены в 1000 раз.

В обоснование проведенной реформы я услышал по программе «Время» ссылки на крупные авторитеты Запада, в частности на американского профессора экономики Дорнбуша, который действительно является выдающимся специалистом в области монетарной политики, в частности инфляции. Когда мы обсуждали с ним программу «500 дней», он сказал мне, что все-таки дополнил бы ее частичной денежной реформой, ссылаясь на опыт Польши, Боливии, Бразилии. Но я убедил его в том, что подобная «шоковая терапия» абсолютно невозможна у нас, по крайней мере по следующим причинам:

— СССР многонациональная, многорелигиозная страна с разным типом духовно-культурного менталитета в разных регионах: что стимулирует протестанта, абсолютно безразлично для мусульманина, хотя здесь тоже не нужно упускать универсальное и гиперболизировать специфику;

— в СССР отсутствует правительство межнационального, народного доверия, никто не понимает, для чего нужны жертвы, и никто не верит, что они обратятся благом, хотя бы для их детей и внуков.

9. Теперь, после проведенной реформы, необольшевики в исполкомах, комбеды, продотряды начнут на счетах считать, честным ли трудом член Президентского совета СССР, член президиума АН СССР, почетный председатель правления профессионального футбольного клуба московского «Спартака» заработал «вышеприведенную» сумму. Не лучше ли по старым чертежам, не изобретая велосипеда, создать «тройки», «особые заседания» — и дело с концом? А зачем же, Валентин Сергеевич, из пушки по старушкам, да еще в Средней Азии? Вы там бывали? Вам что, мало ненависти народной? Дайте клятву, подобную клятве Гиппократа, или завтра же уходите.

И последнее. Экономисты говорят, что у нас много «лишних» денег. На самом деле все обстоит с точностью до наоборот — у нас мало денег, мало первоначального капитала, чтобы провести эффективную приватизацию. Бесплатная раздача собственности (помимо части социальных благ) населению — это очередной соблазн, необольшевизм по «модернизированному» принципу «грабь награбленное», социальный паразитизм, поощрение плебейства, худший вид популизма, с которым нужно решительно бороться. Хватит вбивать в голову народу, что его грабит мафия. Кто же тогда есть мафия?

Москва—Токио—Сеул — Токио—Москва.

ВМЕСТО ПОСЛЕСЛОВИЯ

Статью эту я сдал в «Литературную газету» 31 января, находясь на больничном листе в Москве, и вечером улетел в Токио и Сеул не только по делам, но и немного подлечиться. И не изменил в «московском» варианте текста ничего. В Токио я узнал об интервью премьер-министра, данное «Труду». Я не поверил ни своим глазам, ни ушам. Даже японцы, которых трудно вывести из равновесия, оторопели. Нельзя сказать, что нанесло больше вреда нашим отношениям с Западом (включая Японию и Южную Корею): нестабильная политическая, межнациональная, социальная обстановка в СССР, наше финансовое банкротство, неоплаченные сделки, события в Прибалтике или акция Павлова и оценка премьером премьеры премьера? Что это: политический цинизм, абсолютное отсутствие этики или политическое и экономическое невежество? Я больше не призываю В. Павлова дать клятву Гиппократа — не заслужил он этого. Я призываю его сегодня же подать Президенту СССР просьбу об отставке. Для него это единственная реальная возможность помочь Президенту и помешать потере СССР экономической независимости. На войне как на войне. Помните? Как в «Фанфан-Тюльпане».

(«Литературная газета», № 7, 1991 г.).

З ПОШТИ ВІДДІЛУ

Переходячи до ринкової економіки, необхідно регулювати оптові та роздрібні ціни, аби їх не підвищували кому як заманеться. Не можна сліпо копіювати Захід, де ринок створювався століттями.

Володимир ГАПИЧ.
Нікополь Дніпропетровської області.

Повністю підтримую заходи щодо захисту товарного ринку України. Вважаю, що й надалі контроль за торгово-фінансовими операціями має посилюватись. Для цього пропоную звести під єдиний «комп'ютерний» дах інформацію про заробітну плату кожного працівника та зроблені ним покупки.

Здійснити це можна з допомогою кредитних карток, які нині в широкому обігу на Заході, та створення республіканського Укрощадбанку. Кожний працівник матиме право переказувати на свій рахунок щомісячну заробітну плату та трудові заощадження з пред'явленням декларації про доходи або в обмеженому обсязі. Так зникнуть «зайві» гроші, поліпшиться ситуація на споживчому ринку.

Ю. ЄФІМЕНКО.
Дніпропетровськ.

Щоб підвищити продуктивність праці й поліпшити добробут виробничників, треба їм відповідно платити. А щоб платити те, що заробляється, треба відібрати в держави право встановлювати ціни на продукцію.

Володимир ТАРАН.
Ріпки Чернігівської області.

На шляху до ринку

Сто тисяч пилососів

ПІСЛЯМОВА ДО ПОСТАНОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР



Минулого року Верховна Рада УРСР прийняла постанову «Про запровадження на території Української РСР єдиного державного замовлення на виробництво продукції, виконання робіт (послуг)». Цьому передувала значна робота по вивченню міжреспубліканських угод, захисту інтересів народного господарства республіки в період переходу на ринкові відносини.

Як бачимо з матеріалу, який друкуємо нижче, такі заходи вкрай необхідні сьогодні, коли через нерозпорядливість, плутанину у «верхах» союзного управління економікою створюються критичні ситуації з насиченням ринку товарами широкого вжитку. Прийнятта Верховною Радою УРСР згаданої постанови і має за мету стабілізацію внутрішнього ринку, забезпечення економічної самостійності республіки.

Без вини винним став колектив Київського виробничого об'єднання реле і автоматики, коли почав випускати нову продукцію — автомобільні міні-пилососи. Вклавши власні кошти, — а це 200 тисяч карбованців, — заводчани освоїли виробництво цієї досить складної і не властивої для них продукції. Всі роботи від розробки до впровадження велись паралельно. Для цього створили спеціалізовані групи, до складу яких увійшли конструктори, технологи, інструментальники. Допоміг і організований на підприємстві кооператив «Природа», майстри якого виготовили оснащення. Завдяки спільній праці вдалося без дослідного зразка перейти до промислового випуску.

Про початок виробництва нових товарів повідомили Мінелектротехприлад СРСР, якому підпорядковане підприємство. Але там, мабуть, недочули, про які пилососи йде мова, і надіслали держзамовлення — виготовити у 1990 році 100 тисяч пилососів, випустивши при цьому у назві маленьку часточку «міні». З цієї, здавалося б, незначної помилки і почалися поневіряння виробничників.

Київська база електротоварів республіканської контори «Укроптгоспторг», з якою був укладений договір про реалізацію пилососів, теж зробила свій внесок і спробувала назвати їх щітками для одягу або ще краще — іграшками. Начальник відділу торгівлі господарчими товарами, побутовими машинами і приладами контори «Укроптгоспторг» А. Герасименко так пояснив цю дивну річ:

— Пилососи, як і інші побутові електроприлади, належать до фондових товарів, що їх розподіляє союзне міністерство торгівлі. Після того, як 100 тисяч міні-пилососів помилково потрапили до розряду великих, їх включили до загальних фондів, які згідно з нормативами мали потрапити у республіканську торгівлю. І це автоматично призвело до зменшення поставок великих пилососів, таких, як «Вихрь», «Урал», «Електросила», рівно на 100 тисяч. Тобто загальна цифра такої конче потрібної для людей продукції лишилася тією ж самою — 990 тисяч, а фактично торгівля одержала 890 тисяч великих пилососів.

— Міні-пилосос — малопотужний, — продовжує Анатолій Іванович. — Усього шість ват. І схожий він на іграшку. Якщо його так і назвати, то він уже не ввійде до фондових товарів.

А поки сперечались відомства, покупці не отримували ні великих, ні малих пилососів. Правда, на підприємстві знайшли вихід — міні-пилососи почали продавати через заводський кооператив. Отже, свій прибуток виробничники одержали. Поступово і з торгівлею дійшли згоди. Але хіба це економіка?

Ірина ІВАНОВА.
Київ.

Наш прес-клуб

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

«Припинення війни аж ніяк не означає врегулювання кризи у Перській затоці. Навпаки, проблеми цього регіону можуть ще більше загостритися. Поляризація між ісламом і християнством, зростання релігійного фанатизму в арабських країнах цілком імовірно призведуть до виникнення серйозної загрози, яка нависне над усім людством. І хоча керівники більшості країн цього регіону підтримали багатонаціональні сили, зростання ненависті та фанатизму руйнують віру у справедливий і мирний устрій саме тепер, коли конфлікт завершився».

«Бергедорфер цайтунг» (ФРН).

* * *

«Збереження цілісності СРСР з урахуванням суверенних прав союзних республік відповідає інтересам усього світу. Дестабілізація ж становища в Радянському Союзі істотно ускладнила б нинішні міжнародні відносини. Весь світ вітав поліпшення відносин між великими державами як надію на життя після десятиліть напруженості, що межувала з небезпечною конфронтацією. Стабільність в СРСР особливо необхідна нині для того, щоб звести до мінімуму можливу шкоду розрядці».

«Кларін» (Аргентіна).

* * *

«Мало шансів, що Горбачов прислухається до поради Єльцина і подасть у відставку. Хоча Єльцин і має владу з волі своїх виборців, а також користується популярністю, він не становить великої загрози для керівника Кремля. Головна небезпека для Горбачова — в антиподі лібералів: консерваторах, «яструбах» у партії, армії та КДБ. Починаючи з осені, вони повертають свою владу, яку, здавалося, втратили в перші роки перебудови та гласності. Отже, якщо попередження радянському лідеру надійде з цієї сторони, то воно буде набагато небезпечнішим».

«Котід'єн де Парі» (Франція).

«Гаряча» лінія

Прем'єр-міністр Великобританії Джон Мейджор прибув до Москви, де зустрівся з Президентом Михайлом Горбачовим. Головною темою розмови були результати війни в Перській затоці, а також врегулювання проблеми в республіках Прибалтики. Перед від'їздом до Москви Мейджор заявив, що цю поїздку буде використано для кращого знайомства з СРСР і Михайлом Горбачовим.

* * *

Міністри закордонних справ Європейського співтовариства вирішили продовжити розробку питання щодо подання Радянському Союзові продовольчої та технічної допомоги, яка була припинена у зв'язку з подіями в Прибалтиці. Міністр закордонних справ Данії Єнсен виступив за поновлення переговорів про допомогу, мотивуючи це як відгук на дозвіл радянського уряду без перешкод провести референдум у прибалтійських республіках. Його підтримав міністр закордонних справ ФРН Геншер, який зазначив, що більше не існує політичних перепон для подання допомоги.

* * *

Шість країн — учасниць Ради співробітництва арабських держав Перської затоки зобов'язались поважати державну цілісність Іраку і висловили солідарність іракському народові в справі відбудови країни. Водночас президент Ірану заявив, що його країна готова допомогти відновленню Кувейту. В Тегерані відбулася зустріч президента Рафсанджані з духовним лідером мусульман Кувейту. Уряд Єгипту повідомив, що вимагатиме від Багдада виплати грошей за завдану шкоду в результаті окупації Кувейту. Цю вимогу буде передано в Раду Безпеки ООН.

* * *

Верховний суд Румунії визнав безпідставними звинувачення більш як шістдесяти робітників, які брали участь у демонстраціях проти режиму Чаушеску в листопаді 1987 року. Робітників звинувачували в хуліганстві, але Голова Верховного суду сказав, що тоді їх судили за політичними мотивами, які після революції 1989 року не мають сили.

* * *

Папа Павло II закликав усі сторони, які брали участь у конфлікті в Перській затоці, підписати договір про мир на Близькому Сході.

* * *

Міністр оборони СРСР Дмитро Язов повідомив, що виніс сувору догану командуючому Вільнюським гарнізоном генерал-майорові Усопчику за використання танків під час захоплення тамтешнього телецентру.

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:
Головний редактор — 446-92-11
Заступники головного редактора — 446-70-42, 446-91-16, 446-91-37, 446-91-96.
Відповідальний секретар — 446-72-63.
Завідуючий корсітною — 446-60-22.
Відділи:
міжнародний — 446-91-20,
листів — 441-88-28,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-55,
екології — 441-88-58,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13,
історії України — 448-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44

«МИ ПОЧУЛИ РІЗНІ ДУМКИ»

Актуальне інтерв'ю

Як уже повідомляла наша газета, в Києві з офіційним візитом перебувала делегація Генеральної асамблеї (парламенту) Східної Республіки Уругвай. Кореспондент «Голосу України» взяв інтерв'ю у керівника делегації, депутата палати представників А. Морелля.

— Пане Морелль, відверто кажучи, такі представницькі делегації з країн Латинської Америки, як ваша, не дуже часто приїжджали до нашої республіки...

— Ми приїхали тому, що сьогодні на Латиноамериканському континенті, зокрема в Уругваї, зростає інтерес до України. І хочу зазначити, після зустрічей в українському парламенті він ще більше посилиться.

— Ваша делегація побувала на сесії Верховної Ради, мала розмови з народними депутатами. Які враження від цих зустрічей?

— Насамперед, хочу подякувати українським парламентаріям за велику увагу, яку вони виявили до нас. Що стосується розмов, то приємне враження на мене справила участь у них як депутатів від парламентської більшості, так і від опозиції. Адже і наша делегація складається з членів різних партій, представлених у Генеральній асамблеї Уругваю. Ми мали змогу почути різні думки про те, як вирішувати складні політичні, соціальні та економічні проблеми, що виникли на Україні. Також, незважаючи на деякі відмінності у позиціях окремих депутатів, я дійшов висновку, що у вашому парламенті існує одностайність щодо необхідності політичного та ідеологічного плюралізму, переведення економіки на ринкові рейки. Привертають до себе увагу виваженість та політична зрілість керівництва Верховної Ради України. Вміло організовуючи роботу сесії, дозволяючи депутатам висловлювати часом протилежні погляди, члени Президії, без сумніву, сприяють пошукові оптимальних рішень. А це, як на мене, допоможе законодавчому органу України розв'язати ті непрості питання, які завжди виникають під час зміни політичних та економічних структур.

— Чи розглядались під час розмов питання про встановлення безпосередніх зв'язків між Генеральною асамблеєю Уругваю і Верховною Радою УРСР?

— Безперечно. Ми обмінялись усією необхідною для цього інформацією. І хочу запевнити, що депутати уругвайського парламенту із задоволенням підтримуватимуть і розвиватимуть контакти з українською Верховною Радою.

— Отже, на парламентському рівні прямі контакти встановлено. А яка ваша думка щодо перспектив економічного співробітництва між Україною і Уругваєм?

— Це питання конкретно не обговорювалося. Втім, я вважаю, що існують непогані можливості щодо встановлення взаємовигідних економічних зв'язків. Але для цього, передусім, необхідно провести переговори між українськими та уругвайськими підприємствами, діловими людьми. Ми ж, парламентарії, зміцнюючи міжурядові відносини та дружбу наших народів, зможемо посприяти розвиткові двосторонньої торгівлі.

— Дякуємо за розмову.

Інтерв'ю взяв Ігор ГРУШКО.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Заступник головного редактора — Олександр Білик.
Чергові редактори — Людмила Коханець, Валентин Лабунський.
Автори макета Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.
Випусковий — Леонід Клюско.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич, Людмила Терещук.
Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Буднікова, Марія Селодюк, Ольга Яценко, Анатолій Артеменко, Сергій Скаженюк.
Лінотипіст — Віктор Процун.
* * *
Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.
Тираж 166.300.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03150451.

Інформ-шоу

БЕРЕЖІТЬ ТВАРИН!

Французький селянин Рішар Девліже напевно шкодує, що не прислухався до цього заклику. Адже коли біля його оселі з'явився бродячий кіт, залишаючи щодня після себе справжній хаос на подвір'ї, Рішар вирішив назавжди розправитися з непроханим гостем. Безрезультатне полювання тривало кілька тижнів. Але одного дня селянин побачив, що до його кімнати спокійнісінько прямує невідомий кіт. Яким був результат їхньої зустрічі, неважко здогадатися. Проте незабаром виявилося, що це був не дошкульний бродяга, а цілком пристойний кіт — власність нового сусіда Рішара. Довелось невдасі-мисливцю ще й штраф у 1000 доларів заплатити, бо у Франції життя домашніх собак і котів — під захистом закону.



А ВЕЛОСИПЕД КРАЩЕ...

Безперечно, велосипед є чудовим транспортним засобом, який не забруднює повітря, а також дає можливість підтримувати хорошу спортивну форму. Ось чому все більше західних європейців віддають йому перевагу навіть для роботи. Так, у Данії 26 відсотків усіх транспортних перевезень здійснюється за допомогою велосипедів, а у Голландії ця цифра досягла вже 37 відсотків. Як повідомляє інформаційне агентство ІН-Пресс, тільки цього року у країнах «Спільного ринку» планується продати населенню 16 мільйонів двоколісних машин.

